

N:o 85.

*Af Herr **Sven Andersson:** Om utverkande på ministeriel väg af hemortsrätt i Danmark och Tyskland åt svenskar, hvilka en viss tid oafbrutet uppehållit sig i något af nämnda länder.*

Det torde vara en allmänt känd sak, att svenska arbetare och arbeterskor äro mycket eftersökta i Danmark och Tyskland samt således hafva lätt för att i dessa länder erhålla tjänster — så länge nemligen som helsa och krafter stå dem bi — men att, om dessa börja fattas dem, t. ex. i följd af ålderdomssvagheter eller derigenom att de under utförande af ansträngande sysselsättningar råka skada sig till sina lemmar eller sitt förstånd, och de följaktligen icke vidare förmå att till belåtenhet utföra de hårda arbeten, som hjertlösheten och obilligheten kräfva och hvilka ofta blifva våra utrikes tjänande samhällsmedlemmar ålagda i högre mått än det främmande landets egna infödda arbetare, så varda våra landsmän utan förskoning vräkta från sina platser och liksom grofva förbrytare under polisbevakning återskickade till sina hemorter i Sverige, der de genast falla fattigvården till last för hela sitt återstående lif; oaktadt de må hända förut i tio eller tjugo eller till och med femtio år troget arbetat hos husbönder utomlands.

Uti skånska tidningar får man nästan dagligen läsa upprörande skildringar om huru svenskt tjänstefolk, som längre tid vistats i Danmark eller Tyskland och i ettdera af dessa länder förlorat helsa och arbetsförmåga, under polisbevakning återkommer till Sverige. Jag tillåter mig att såsom bevis på det ytterligt hänsynslösa tillvägagångendet härvidlag anföra ett par exempel:

En svensk qvinna öfverflyttade vid yngre år till Danmark och innehade der under en tid af ej mindre än 40 år ständig tjenst såsom hushållerska — eller, såsom danskarne kalla det »Husbestyrerinde» — utslutande i s. k. bättre familjer, nemligen hos konsulter och ministrar, från hvilka husbönder hon har att förevisa de mest ampla loford och intyg om duglighet och om en i allo hedrande vandel. Efter det sagda qvinna sålunda vistats i Danmark 40 år, råkade hon att genom ett fall så skada sig, att hon en längre tid måste åtnjuta läkarebehandling, hvilken dock ej medförde bättre resultat än att hon blef obotligt halt och urståndsatt att vidare sig sjelf försörja. Under den tid qvinnan låg under läkarevård, nödgades hon till läkare, underhåll och dylikt utgifva allt hvad hon förut sparat i sina tjenester; och, emedan derefter ej något fans kvar till hennes uppehälle, blef hon under polisbevakning mot sin vilja öfversänd till Sverige, hvarest hon, såvidt jag vet, fortfarande lär försörjas på det allmännas bekostnad.

En annan ung qvinna öfverflyttade till Danmark, der hon, efter att hafva tjenat såsom piga några år, blef gift med en infödd dansk arbetare, med hvilken hon under ett tolfårigt äktenskap fick fyra barn, hvarefter mannen afled utan att efterlemna några tillgångar. Då enkan ej mera kunde försörja både sig och de fyra barnen, hvilka alla voro minderåriga, så blef hon *jemte barnen*, ehuru de väl rätteligen borde ansetts vara danska undersåtar, likväl under polisbevakning öfverförd till Sverige och förpassad till sin hemort.

Hvad som gör de förhållanden, hvilka ofvan skildrats, ännu mera nedslående för ett svenskt sinne, det är den omständigheten att största delen af det svenska tjenstefolk, som begifver sig till Danmark eller Tyskland för att tjena, dertill förledes af i södra Sverige kringresande danska och tyska så kallade runnare, hvilka, för att få de enfaldige i sina klor och liksom verkliga slafhandlare förtjena på dem, utlofva goda platser med stora löner och human behandling m. m. samt i öfrigt falskeligen förespegla dem lycka och en bättre framtid än i Sverige.

Då det under en lång följd af år ständigt såväl bland våra fattigvårdskommuner som ock bland de från Danmark och Tyskland med våld hemskickade arbetare hörts en bitter klagan öfver förfarandet mot de i nämnda länder arbetande svenskarne, så har jag ansett mig böra framställa nedanstående förslag, och jag vågar vördsamt anhålla, det Riksdagen ville i hvad på densamma beror komma dessa vårt lands fattiga, men i öfrigt aktningvärda söner och döttrar till hjälp mot den, menckligt att tycka, obilliga och ofta vanärande behandling, som kommer dem till del i ofvannämnda länder. Upplysningsvis kan jag nämna, att man

ännu aldrig förnummit att den stora nordamerikanska republiken, till hvilken årligen så många tusende personer från Sverige utvandra, på grund af fattigdom eller bristande arbetsförmåga återskickat till oss ens en enda person.

Jag får således vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville för sin del utfärda en skrivelse till Kongl. Maj:t med anhållan att Kongl. Maj:t täcktes, på sätt han finner lämpligt, dels genom sin i Danmark varande beskickning försöka utverka att full hemortsrätt må tillkomma hvarje svensk, hvilken, efter att hafva oafbrutet uppehållit sig minst tio år derstädes, kommer i behof af fattigvård, och dels genom sin i Tyskland varande beskickning försöka likaledes utverka att full hemortsrätt må tillkomma den svensk, hvilken, efter att hafva uppehållit sig oafbrutet minst tio år derstädes, kommer i behof af fattigvård.

Om Riksdagens bifall till denna min motion samt om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 28 Januari 1882.

Sven Andersson,

Riksdagsman för Norra Luggude.